

Godišnji izvještaj o radu za 2017. godinu Baze za radničku inicijativu i demokratizaciju

O nama

Baza za radničku inicijativu i demokratizaciju (BRID) nastala je 2012. godine. i bavi se zaštitom radničkih prava te promicanjem demokratskog procesa odlučivanja i ekonomske demokracije među radnicima. Glavni programi udruge su:

1. Obrazovanje i izgradnja kapaciteta
2. Istraživanje i proizvodnja znanja
3. Umrežavanje i javno djelovanje
4. Proizvodnja medijskog sadržaja

U 2017. godini na realizaciji programa u udruzi su bile zaposlene četiri osobe, od čega dvije na nepuno radno vrijeme, a aktivnosti udruge velikim su dijelom obavljali suradnici i volonteri. Udruga trenutno broji 26 članica, 20 suradnika te niz volontera koji su angažirani na velikom broju aktivnosti koje udruga provodi.

Obrazovanje i izgradnja kapaciteta

Program se sastoji od provedbe obrazovnih formata čiji je cilj povećati znanje i kapacitete za djelovanje sindikata, udruga, zadruga, ali i šire javnosti, u polju radničkih i socijalna prava te demokracije - s naglaskom na ekonomsku demokraciju i upravljanja javnim dobrima.

U 2017. godini održali smo dvije sesije četvrtog izdanja Ženske sindikalne škole koju je pohađalo preko 20 polaznica. Ženska sindikalna škola ove godine je ugostila istaknute predavačice i predavače koji su održali izlaganja i radionice na sljedeće teme: socijalna politika, radno pravo, žene na tržištu rada, sindikalno organiziranje i organiziranje žena, ženski i radnički pokret itd.

I ove godine održali smo kolegij Ekonomska nejednakost i radnička prava u sklopu Mirovnih studija. Kolegij je pohađalo petnaestak polaznica koje smo kroz šest susreta upoznali s osnovama sindikalnog organiziranja, klasne analize, ekonomske demokracije i ulogom socijalne države. Osim samog kolegija, unutar studija smo mentorirali istraživačku grupu koja je za svoj obvezni završni rad napisala istraživanje na temu prekarnog rada.

Kroz Centar za razvoj radničke participacije (CRRP) kojem je BRID jedan od tri suosnivača, zajedno s Regionalnim industrijskim sindikatom i Zadrugom za dobru ekonomiju organizirali smo sindikalnu školu i seriju radionica o radničkom samoupravljanju, kao i sindikalni seminar o radničkom sudjelovanju u upravljanju, odlučivanju i nadzoru nad poduzećima. Članovi BRID-a održali su niz jednokratnih radionica, među kojima primjerice možemo istaknuti radionicu o migrantskom radu za studente/ice kulturalnih studija na Filozofskom fakultetu u Rijeci koju su članovi BRID-a proveli zajedno s Centrom za mirovne studije, a BRID je bio i suorganizator tribine o lukama, lučkoj infrastrukturi te njihovoj ulozi u

prometnom lancu koja se odvila u sklopu festivala "Moje, tvoje, naše u organizaciji udruge Drugo more iz Rijeke.

2. Istraživanje i proizvodnja znanja

Cilj ovog programa je stvoriti sustavna znanja u sferi radnih i socijalnih politika, kao i znanja važna za razumijevanje suvremenog radničkog pokreta. Trenutno aktivne istraživačke grupe u BRID-u su: grupa za zdravstvo, grupa za Hrvatske željeznice, grupa za Borovo, grupa za istraživanje arhiva radničkih borbi te grupa za ekonomsku demokraciju.

Grupa za zdravstvo nastavila je rad na istraživanju sustava javnog zdravstva. U sklopu ciklusa o funkcioniranju zdravstvenog sustava koji BRID organizira u suradnji sa stručnjacima Škole narodnog zdravlja te inicijativom patronažnih sestara iz Zagreba i Karlovca, grupa je organizirala radionicu o županijskim savjetima za zdravlje, o patronažnoj službi i njenoj ulozi u zajednici te o palijativnoj skrbi. Ove godine grupa je sudjelovala je na međunarodnom susretu People's Health Movement-a u lipnju u Istanbulu (sastanak je organizirala Istanbulska liječnička komora uz sudjelovanje organizacija članica iz Belgije, Italije, Francuske, Turske i Hrvatske) te sudjelovala na ljetnoj školi Our health is not for sale, koja se održala u Belgiji u organizaciji udruge TWHA - Third World Health Aid. Izlaganje pod naslovom Community Nursing Service održano je na 18. konferenciji Međunarodnog udruženja za europsku zdravstvenu politiku. Tema konferencije su bile europske zdravstvene politike u vrijeme krize i restrukturiranja kapitalizma, a skup su organizirali Medicinski odsjek Aristotelova sveučilišta u Solunu i Sveučilište Queen Mary iz Londona.

Grupa je objavila i nekoliko tekstova i intervjuja:

Patronaža u Srbiji: javna služba ovisna o osobnom angažmanu sestara u prosincu na portalu Radnička prava.

Intervju s Feride Aksu Tanik: Neraskidiva povezanost zdravstvenog rada i društvenog angažmana u listopadu na portalu Radnička prava

Intervju s Valerijom Žapčić: Patronaža je izgubila svoju ulogu zbog privatizacije u rujnu na portalu Radnička prava

Grupa HŽ je u suradnji s video sekcijom objavila snimku tribine Sindikalizam u HŽ-u: od prvih nezavisnih sindikata do danas održane početkom prosinca prošle godine u Kući ljudskih prava.

Grupa za Borovo također je u 2017. nastavila svoje dugogodišnje istraživanje kao i pripremu publikacije na ovu temu. Izložba "Kome treba poduzeće" postavljena je u Dnevnom boravku Rojca u Puli (15. do 30. rujna), potom u Gradskoj knjižnici Vukovar (6. listopad - 11. studeni) te u NMG@Praktika u Splitu (4. -11. prosinac). Izložba je realizirana je uz pomoć Katerine Duda i Barbare Majnarić iz zadruge Slobodna domena, a organizirali su je Centar za mirovne studije i BRID. Grupa je objavila i dva teksta: *Tržište, država i kraj socijalizma: slučaj "Borova"* u knjizi/zborniku Socijalizam: izgradnja i razgradnja – politike i prakse, u

izdanju Centra za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma Sveučilišta u Puli u rujnu 2017. *Generalni štrajk metalaca* objavljen u prosincu na portalu Radnička prava.

U sklopu CRRP-ovog projekta transformacije vlasničke strukture poduzeća ITAS naša je Grupa za ekonomsku demokraciju u suradnji s kolegama iz Regionalnog industrijskog sindikata i Zadruga za dobru ekonomiju provela anketu među radnicima ITAS-a kako bi se utvrdilo njihovo zadovoljstvo trenutnim funkcioniranjem firme kao i ideje za moguća poboljšanja te stavovi spram različitih modela vlasničke transformacije poduzeća.

U 2017. godini nastavili smo s formatom istraživačkog seminara čiji je cilj razmjena znanja i povezivanje različitih BRID-ovih istraživačkih grupa. Istraživačke seminare ove godine imali smo na temu arhiva radničkih borbi, istraživanja kontinuiteta društvenih sukoba na primjeru poduzeća Borovo, predškolske skrbi, dosadašnjeg napretka Grupe za zdravstvo na istraživačkim projektima te izlaganje o organizaciji izbora za radnička vijeća.

3. Umrežavanje i javno djelovanje

Umrežavanje i javno djelovanje uključuje suradnju sa sindikatima, udrugama, zadrugama, društvenim poduzećima, ali i drugim akterima poput građanskih inicijativa, s ciljem promicanja solidarnosti i pozitivne društvene promjene.

BRID je u travnju sa Sindikatом obrazovanja, medija i kulture (SOMK) te Pravom na grad (PNG) suorganizirao međunarodnu konferenciju "Za boljitak malih i velikih" koja se bavila pregledom stanja i perspektivama razvoja sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj.

Isti mjesec održana je i završna konferencija projekta LGBTI ravnopravnost na radnom mjestu na kojoj su predstavljene smjernice za kolektivne ugovore s ugrađenim odredbama za zaštitu prava LGBTI osobe, a koje je unutar projekta izradila radna skupina sastavljena od sindikalista i aktivista. Osim toga, na konferenciji smo ugostili predstavnike najvećeg britanskog sindikata Unite the Union koji su nam prenijeli svoja iskustva u zaštiti LGBTI osoba. BRID je unutar istog projekta sudjelovao u javnoj kampanji za zaštitu prava LGBTI osoba na radnom mjestu koja se odvila ove godine, a čiji je nositelj bila K zona.

Sudjelovali smo i na "Šestom međunarodnom skupu radničke ekonomije" održanom od 30.8.-2.9. u Buenos Airesu i Pigüeu u Argentini. Na skupu je sudjelovalo oko 500 radnika i radnica iz samoupravnih kooperativa, istraživača, aktivista i sindikata iz gotovo svih zemalja Latinske Amerike, Meksika, Kanade, Francuske, Italije, Španjolske, Grčke, Kurdistana i Južnoafričke Republike. Naša predstavnica je izlagala na temu "Challenges of self-management practice on the European periphery: A case study of ITAS- Prvomajska from Croatia".

4. Proizvodnja medijskog sadržaja

Proizvodnja medijskog sadržaja služi kako bi se informirala uža (sindikati, udruge, zadruge), alii šira javnost o temama iz područja rada, socijalnih prava i demokracije. BRID trenutno koristi dva medijska formata: internetski portal Radnička prava i vlastitu videoprodukciju.

Portal radnička prava i u 2017. je redovito najavljivao događanja, prevodio i prenosio tekstove, ali i proizvodio vlastiti sadržaj. Od vlastite produkcije portala možemo izdvojiti tekstove Mladena Jovičića o sindikalnom organiziranju na primjeru Sindikata dizaličara Luke Koper, Gorana Đurđevića o položaju nastavnika u školskom sustavu, Nikole Bukovića o upućenim radnicima, Ognjena Kojanića o sindikalnom organiziranju američkih studenata, Mie i Line Gonan o rodnoj opresiji kao mehanizmu klasne opresije, Ane Vračar o radu u industriji seksa i industrijskim akcijama u Croatia airlinesu, Marija Kikaša o uništavanju Studentskog centra u Zagrebu, Karla Juraka o razvojnoj putanji stranke hrvatskih laburista te o britanskoj Laburističkoj partiji, zatim tekstove Matea Ivčevića o pomorstvu, Ane Vlahović o neisplati plaća, Mirne Rul o Zagorskoj industriji vunениh tkanina itd.

Radnička prava su ove godine donijela i razgovore s Mrežom anarhosindikalista, s Eleonorom Cappuccilli i Paolom Rudan o osmomartovskim protestima u Italiji, s Vlatkom Škorić o radničkom novinarstvu, s Valerijom Žapčić o organizaciji rada patronažnih sestara te Stacey Clare o radnim uvjetima u striptizu.

Video grupa ove godine objavila je priloge [o medijskoj krizi i urušavanju novinarstva](#), [o Uberu i ekonomiji dijeljenja](#), [o štrajku radnika Studentskog centra](#), kao i snimke tribine “[Kakav zaokret za HEP](#)”, o [sindikalizmu u HŽ-u](#) itd.

Komunikacijski kanali

Udruga je u 2017. godini komunicirala preko Facebook stranice, portala Radničkaprava.org i službene web stranice udruge (www.brid.coop), kao i putem redovitog newslettera. Pored toga, redovita komunikacija odvijala se tijekom provođenja programskih aktivnosti poput terenskih posjeta, tribina, javnih događaja itd.

Financiranje

U 2017. godini Bazu za radničku inicijativu i demokratizaciju financijski su podržali:

- Europska unija putem instrumenta IPA
- Zaklada za razvoj civilnog društva
- Rosa Luxemburg Stiftung SouthEast Europe

Pored toga, udruga se financirala prihodima od vlastite proizvodnje (proizvodnja videopriloga) te prihodima od članarina i donacija.